

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

THAI COMMUNITY PRODUCT STANDARD

มผช.๒๓/๒๕๖๘

เครื่องเงิน

SILVER WARE

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 77.120

ISBN (e-book) 978-616-627-303-8

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
เครื่องเงิน

มผช.๒๓/๒๕๖๘

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๓๐ ๖๘๒๗ ต่อ ๑๖๓๐

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
เครื่องเงิน
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน มาตรฐานเลขที่ มผช.๒๓/๒๕๔๙ ตามมติการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ ของประดับตกแต่ง และของที่ระลึก ครั้งที่ ๕-๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๘

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ ของคำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๒๖๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (กผช.) ของ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จึงออกประกาศยกเลิก ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ฉบับที่ ๑๒๐๘ (พ.ศ. ๒๕๔๙) เรื่อง ยกเลิกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ และ กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เครื่องเงิน มาตรฐานเลขที่ มผช. ๒๓/๒๕๖๘ ขึ้นใหม่ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

นายวันชัย พนมชัย

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ประธานกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เครื่องเงิน

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะเครื่องเงินที่ทำด้วยมือ ซึ่งมีโลหะเงินเป็นส่วนประกอบหลักอาจใช้เครื่องมือเป็นอุปกรณ์ช่วย สำหรับเป็นของใช้ทั่วไป ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก ทั้งนี้ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องเงินที่ทำโดยใช้เครื่องจักร และเครื่องประดับเงิน
- ๑.๒ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ไม่ครอบคลุมเครื่องเงินและเครื่องถมทองที่ได้ประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนแล้ว

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ เครื่องเงิน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะเงิน อาจลงยาสี รมดำ หรือชุบเคลือบผิวด้วยโลหะมีค่า เช่น ทองคำ แพลเลเดียม แพลทินัม และอาจใช้วัสดุอื่นมาประดับตกแต่งให้ดูสวยงาม เช่น เพชร พลอย หิน
- ๒.๒ เครื่องเงินลงยาสี หมายถึง เครื่องเงินที่ตกแต่งให้เกิดสีด้วยวัสดุธรรมชาติหรือสีสังเคราะห์
- ๒.๓ เครื่องเงินรมดำ หมายถึง เครื่องเงินที่ใช้สารสีดำเคลือบลงบนผิวเงิน หรือเครื่องเงินที่ผ่านกระบวนการรมดำด้วยความร้อน
- ๒.๔ เครื่องเงินชุบเคลือบผิวด้วยโลหะมีค่า หมายถึง เครื่องเงินที่มีการชุบเคลือบผิวด้วย ทองคำ แพลเลเดียม หรือแพลทินัม

๓. ชนิดและแบบ

- ๓.๑ เครื่องเงิน แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ
  - ๓.๑.๑ เครื่องเงิน แบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ
    - ๓.๑.๑.๑ แบบเรียบ
    - ๓.๑.๑.๒ แบบลวดลาย
  - ๓.๑.๓ เครื่องเงินลงยาสี
  - ๓.๑.๔ เครื่องเงินรมดำ
  - ๓.๑.๕ เครื่องเงินชุบเคลือบผิวด้วยโลหะมีค่า

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

- ๔.๑ ลักษณะทั่วไป
ต้องประณีต มีรูปแบบรูปทรงที่เหมาะสม การตัดต่อชิ้นงานหรือการเชื่อมติดต้องไม่เห็นรอยต่อที่ชัดเจน และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความแข็งแรงหรืออาจทำให้เกิดอันตรายจากการใช้
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๒ ปริมาณโลหะเงิน
ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ที่ฉลาก
การทดสอบให้ปฏิบัติตาม มอก. 21
- ๔.๓ ลวดลาย (ถ้ามี)
ต้องประณีต การต่อลวดลายต้องกลมกลืน เรียบร้อยต่อเนื่อง เหมาะสมกับการใช้งานแต่ละประเภท
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๔ การแต่งสี (ถ้ามี)
สีต้องมีความหนาบางของสีเท่ากัน ยกเว้นกรณีเป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน ไม่แตกหลุดออก
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๕ การประกอบ (ถ้ามี)
ต้องประณีต ดัดแน่น คงทน บริเวณรอยเชื่อมต้องเรียบร้อย
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๖ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)
ต้องประณีต คงทน กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน รอยต่อต้องไม่แยกออกจากกัน ไม่มีรอยเปราะเปื้อนของสารที่ใช้ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน ไม่มีขอบคมและปลายแหลมยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๗ การขัดเงา (ถ้ามี)
ต้องมีความเงาสม่ำเสมอ อาจพบรอยขีดของตะไบหรือกระดาษทราย หรือที่เรียกว่า “รอยขนแมว” ได้บ้างเล็กน้อย
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๘ การขัดผิวด้าน (ถ้ามี)
ต้องมีผิวเรียบไม่สะท้อนแสง อาจพบรอยขีดจากกระดาษทราย หรือที่เรียกว่า “รอยขนแมว” ได้บ้างเล็กน้อย
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- ๔.๙ การใช้งาน
ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๕. การบรรจุ

- ๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุเครื่องเงินในบรรจุภัณฑ์ที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับบรรจุเครื่องเงินได้
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๖. เครื่องหมายและฉลาก

- ๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุเครื่องเงินทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน
- (๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ (ตามชื่อ มผช.) หรือชื่อที่สื่อความหมายตาม มผช เช่น ชั้นเงิน กล่องบุหรือรมดำ ซ้อนเงิน
  - (๒) ชนิด เช่น เครื่องเงินลงยาสี เครื่องเงินรมดำ เครื่องเงินชุบทอง
  - (๓) ปริมาณโลหะเงิน
  - (๔) น้ำหนัก เป็นกรัม
  - (๕) ชื่อแนะนำการใช้งานและการดูแลรักษา
  - (๖) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง
  - (๗) เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน (ถ้ามี)
- ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง เครื่องเงินชนิดเดียวกัน ที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขาย ในระยะเวลาเดียวกัน
- ๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- ๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๙ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าเครื่องเงินรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
  - ๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป ลวดลาย (ถ้ามี) การแต่งสี (ถ้ามี) การประกอบ (ถ้ามี) การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี) การขัดเงา (ถ้ามี) และการขัดผิวด้าน (ถ้ามี) ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๓ ถึงข้อ ๔.๗ จึงจะถือว่าเครื่องเงินรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
  - ๗.๒.๓ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบปริมาณโลหะเงิน ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันจำนวน ๑ ตัวอย่าง หรือให้ชักตัวอย่างจากโลหะที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์หนัก ๓ กรัม เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๘ จึงจะถือว่าเครื่องเงินรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน
ตัวอย่างเครื่องเงินต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ ข้อ ๗.๒.๒ และข้อ ๗.๒.๓ ทุกข้อ จึงจะถือว่าเครื่องเงินรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้